

Aan de Eilandsraad van het openbaar lichaam Saba
Powerstreet 1
The Bottom
Saba, Caribisch Nederland

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](https://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Kenmerk
2022-0000698021

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1

Datum 19 december 2022

Betreft Slavernijverleden - Kabinetsreactie 'Ketenen van het verleden'

Geachte leden van de Eilandsraad,

Vandaag, op 19 december 2022, heeft de minister-president namens de Nederlandse regering excuses aangeboden voor de rol van de historische voorgangers van het Nederlandse gezag bij de slavernij.

De regering is zich in dezen bewust van haar bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de Nederlandse staat in zijn historische verschijningsvormen. Zij maakt deze excuses voor de rol en betrokkenheid van onze historische, bestuurlijke voorgangers bij het toestaan, mogelijk maken, bevorderen, bestendigen en profiteren van slavenhandel en slavernij die de menselijke waardigheid langdurig en structureel hebben ondermijnd. Voorts voor het feit dat de achtereenvolgende regeringen na 1863 te weinig hebben gezien en erkend dat het slavernijverleden een negatieve doorwerking had en heeft.

In slavernij zijn mensen bewust gereduceerd tot handelswaar en op een afschuwelijke, onmenselijke wijze losgerukt uit hun omgeving en familieverbanden. De regering erkent het onmetelijke menselijk leed volmondig en eert degenen die zich tegen slavernij hebben verzet. We kunnen alleen met afschuw, berouw en schaamte kijken naar dit verleden waarmee we allemaal verbonden zijn. Met de erkenning van deze bestuurlijke verantwoordelijkheid wil de regering ook benadrukken dat de hedendaagse samenleving niet als zodanig verantwoordelijk kan worden gehouden voor de daden die uit naam van de historische, bestuurlijke voorgangers van het Nederlandse gezag zijn gepleegd. En tegelijkertijd kunnen we onze ogen niet sluiten voor de negatieve gevolgen van deze geschiedenis.

Staatssecretaris Van Ooijen van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft in zijn toespraak op Saba benadrukt dat Nederland graag verder in gesprek gaat over wat het slavernijverleden voor het eiland heeft betekend en hoe het kabinet kan bijdragen aan hedendaags herstel en het verder bouwen van een gedeelde toekomst.

Datum

19 december 2022

Kenmerk

2022-0000698021

Kabinetsreactie op het rapport 'Ketenen van het verleden'

Tegelijkertijd heeft de Nederlandse regering haar reactie op het rapport 'Ketenen van het verleden' van het Adviescollege Dialooggroep Slavernijverleden naar de Eerste en Tweede Kamer gestuurd. In de bijlage van deze brief ontvangt u deze reactie. De Engelse vertaling ontvangt u zo spoedig mogelijk.

De regering onderschrijft in haar reactie op het rapport de visie van de Dialooggroep dat erkenning en excuses voor het historisch leed de basis zijn voor hedendaags herstel. Daarom zet het kabinet de komende jaren in op een integraal pakket aan maatregelen die tezamen een duurzame impuls geven aan de versterking van de kennis en bewustwording, erkenning en herdenking en de doorwerking en verwerking van het slavernijverleden. Dit wordt onder meer gedaan door een bijdrage aan de ontwikkeling van een slavernijmuseum met een lokale weerslag op alle eilanden, een breed wetenschappelijk onderzoek naar het koloniale slavernijverleden van Nederland, de oprichting van een onafhankelijk Comité dat toeziet op de invulling en organisatie van een grootse en waardige herdenking van het slavernijverleden, de rehabilitatie van Tula en anti-discriminatievoorzieningen. Dat laat onverlet dat er nog meer gedaan wordt en moet worden om ongelijkheid tegen te gaan. Denk hierbij aan armoedebestrijding, het verbeteren van het onderwijs en toegang tot goede sociale voorzieningen.

Saba

Het Openbaar Lichaam Saba heeft op 1 juli 2021 een belangrijke stap gezet in de erkenning en herdenking van de tot slaaf gemaakte mensen op Saba, door stil te staan bij slavernijverleden op Saba. In 2022, 159 jaar na de afschaffing van de slavernij, deden zijn dit door de namen van 159 van de meer dan 700 tot slaaf gemaakte mensen die na de afschaffing van de slavernij werden vrijgemaakt voor te lezen. Om de herinnering aan het slavernijverleden blijvend aandacht te geven, is het van belang om gezamenlijk te herdenken. Het kabinet wil dit graag ondersteunen door de toezegging van een namenmonument, waar de namen van de tot slaaf gemaakte mensen van Saba vereeuwigd zullen worden. Zij, maar ook de tot slaafgemaakte mensen wiens namen onbekend zijn gebleven, mogen nooit vergeten worden. Graag ga ik in de aanloop naar het Herdenkingsjaar Slavernijverleden 2023 – 2024 met het Openbaar Lichaam Saba in gesprek over de totstandkoming van het namenmonument.

De geschiedenis heeft de samenleving gemaakt zoals die nu is. Dit geldt ook voor de inwoners van Saba en de Sabaanse samenleving als geheel. De slavenhandel en het slavernijverleden loopt door de persoonlijke geschiedenis van de Sabanen. Veel vragen over herkomst en identiteit zijn tot nu toe onbeantwoord gebleven. Onderzoek is een belangrijke manier om meer inzicht te krijgen in het slavernijverleden en de doorwerking ervan in het heden, maar ook om het inzicht te kunnen vergroten in de persoonlijke geschiedenis en identiteit van nazaten van tot slaaf gemaakte mensen. Deze zoektocht naar herkomst en identiteit wil het kabinet ondersteunen, door samen met de Sabanen te onderzoeken wat een zorgvuldige en grondige manier is om deze geschiedenis te reconstrueren. Hiervoor kijken we samen naar alle beschikbare mogelijkheden, zoals

genealogisch onderzoek in de archieven, het nazoeken van scheepsverslagen, maar ook naar DNA-onderzoek.

In de kabinetsreactie wordt benadrukt dat wij er aan hechten dat er voor de ontwikkeling van het nationaal slavernijmuseum nauw wordt samengewerkt met de Caribische eilanden. Deze samenwerking is geen eenrichtingsverkeer, maar moet tot stand komen met een lokale weerslag op alle eilanden.

Fonds en Comité

Om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen richt het kabinet een Fonds op. Een verdere concrete invulling hiervan zal nadrukkelijk moeten plaatsvinden in dialoog met en ten behoeve van het Caribisch deel van het Koninkrijk en Suriname, die doormiddel van dit gedeelde verleden blijvend verbonden zijn met het Koninkrijk.

Om het pakket van maatregelen te bekostigen is het kabinet voornemens om in totaal €200 miljoen beschikbaar te stellen. Daarnaast is het kabinet voornemens om voor de oprichting en ondersteuning van de werkzaamheden van het op te richten Comité een jaarlijkse bijdrage van €8 miljoen beschikbaar stellen.

Herdenkingsjaar Slavernijverleden (1 juli 2023 – 1 juli 2024)

Het slavernijverleden is een zeer pijnlijk, belangrijk en onderbelicht onderdeel van onze gedeelde geschiedenis. Vanaf volgend jaar, van 1 juli 2023 tot 1 juli 2024, wordt hier in het hele koninkrijk extra aandacht aan besteed tijdens het Herdenkingsjaar Slavernijverleden.

Nationaal instituut Nederlands slavernijverleden en erfenis (NiNsee) beoogt in juni en juli 2023 het Herdenkingsjaar in het hele Koninkrijk groots te openen, en in juli 2024 weer te sluiten. Het NiNsee beoogt in gesprek te gaan met Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten over het gezamenlijk vorm geven van deze grootse opening en sluiting.

Het kabinet stelt daarnaast € 2 miljoen euro beschikbaar voor de organisatie van activiteiten tijdens het Herdenkingsjaar. De uitvoering verloopt via twee cultuurfondsen: Het Mondriaan Fonds en het Fonds voor Cultuurparticipatie. Deze subsidieregelingen zijn nadrukkelijk ook beschikbaar voor initiatiefnemers in het Caribisch deel van het Koninkrijk. De aanvraag kan worden gedaan in het Papiamentu, Papiamentu, Engels, en Nederlands.

Het kabinet beoogt een jaar waarbij het hele koninkrijk zich betrokken voelt, dat zorgt voor verbinding, tot ver na afloop van het jaar. We nodigen Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten uit om hieraan op hun eigen gewenste manier een bijdrage te leveren.

Gedeelde toekomst

De excuses van de Nederlandse regering vormen het begin van een proces, die wij samen met Caribisch Nederland en de Caribische Landen van het Koninkrijk willen doormaken. De eerste stap in het proces is de excuses, waarmee de regering rekenschap wil afleggen voor het afschuwelijke leed dat haar historische voorgangers hebben veroorzaakt. Het Herdenkingsjaar Slavernijverleden willen

wij hierbij gebruiken om samen met alle betrokken partijen verdere plannen te ontwikkelen.

Dit proces houdt echter niet op na 1 juli 2024, maar vormt de basis van een gedeelde toekomst. Een gedeelde toekomst waarin wij samen met open vizier naar het verleden kijken, een toekomst die is gestoeld op kennis en bewustwording, erkenning en herdenken, en de doorwerking en verwerking van het slavernijverleden.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Digitalisering en Koninkrijksrelaties

Alexandra C. van Huffelen